

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatus Iuridico-Politicus De Iure Superioritatis Ac Summa Potestate Rom. Pontificis

Wesseling, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1662

9. De jurisdictione, & autoritate S. Pontificis circa forum causarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64514](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64514)

& ritus Ecclesiasticos pertinentes ferrent, tamen ea veneratione Sacros illos Canones prosequerentur, ut ab eorum præscripto vix unquam sibi deflectendum esse dicerent. Et Iustinianus noster disertè ait, se ita leges scribere, ut Sacros Canones imitentur. Sed eò malitiæ mundus devenit, ut plurimi quoque Principes suos fidei iudices constituent, falsò putantes, hoc iuri divino fore consentaneum: Nam docent, & suos juramento fateri cogunt, Principes seculares esse in regnis suis, atque domiciliis suprema Ecclesiæ capita:

C A P. IX.

*De Iurisdictione, & Authoritate
Summi Pontificis circa fo-
rum causarum.*

TAmetsi ex dictis sufficienter pateat, personas Ecclesiasticas non esse trahendas ad iudicium seculare, sed causas Ecclesiasticas ab Ecclesiasticis, & Laicorum à secularibus dijudicandas, ac decidendas, per text. *in Novell. 123. cap. 21. §. 2.* Quia tamen leges de foro Clericorum nonni-

P. 11
9.

nonnihil variant, paucis attendendum, olim in Actoris voluntate fuisse Reum Clericum coram Episcopo, vel coram Civili Magistratu convenire, Imp. Martian. *in leg. cum Clericis*, 25. *Cod. de Episc. & Cler.* & *in leg. decernimus*, 13. *Cod. de Episc. aud.* Imp. Leo, & Anthemius *in leg. omnes*, 33. *leg. iubemus*, 37. §. *omnes*, *Cod. de Episc. & Cler.* Unde colligitur, Civilem Magistratum initio Clericorum iudicem fuisse. Sed hoc corrigit Iustinian. *in l. si quis*, 51. *in §. propter Sacerdotii prerogativam. l. si quis*, 29. *Cod. de pact.* *Novell. 79. apud quos oport. caus. dicere Monach. per tot. & Auth. causa*, *Cod. de Episc. & Cler.* Quæ Constitutiones generaliter corrigunt leges Codicis in eo, quod permittebant Monachos vocari coram iudice seculari: Volunt enim propter reverentiam, & prerogativam Summi Pontificis Reverendissimos Monachos apud solos civitatis Episcopos conventiones suscipere debere. Quod passim limitatur *Novell. constit. 38. Ut Clerici apud proprios Episcop. primum conveniantur.* Et *Auth. Clericus quoque*, *Cod. de Episc. & Cleric.* Ubi statuitur in causa pecuniaria Clericum esse conve-

conve-

conveniendum coram Episcopo, nisi eaus-
 sæ natura, aut alia quædam difficultas hunc
 impediatur: In causa verò criminali coram
 iudice seculari, si crimen sit civile; si autem
 crimen sit Ecclesiasticum, coram Episcopo
 esse agendum. Si verò Episcopus distulerit
 iudicare, aut propter quandam fortè diffi-
 cultatem non fuerit possibile Deo amabi-
 li Episc. tunc licentiam esse, & ad civiles
 iudices pergere, & privilegiis omnibus cu-
 stoditis litigare, & examinationem fieri, &
 terminum imponi, non transcendente li-
 te mensium duorum spatium, ex quo litis
 contestatio fit, quatenus brevis imponatur
 causæ terminus, prout respondimus Men-
 næ Deo amabili Archiepiscopo hujus feli-
 cissimæ civitatis, & universali Patriarchæ,
d. Auth. Clericus, & d. Novell. 123. c. 21. &
Auth. si quis litigantium, Cod. de Episc. &
Cler. Novell. 115. Illud palàm est, si reum
 putaverit eum, qui convenitur, Provinciæ
 Præses, & pœna judicaverit dignum, prius
 hunc spoliari à Deo amabili Episcopo Sa-
 cerdotali dignitate, & ita sub legum fieri
 manu.

Si verò Ecclesiasticum sit delictum, egens
 castigatione Ecclesiastica, & mulcta, Deo
 amabi-

amabilis Episcopus hoc discernat, nihil
 communicantibus clarissimis Provinciae
 iudicibus: Neque enim volumus talia ne-
 gotia omninò scire civiles iudices, *d. No-*
vell. 123. c. 21. §. 2. (Intellige, si crimen in-
 feratur Clerico, si autem laico, hunc Præ-
 ses cum Episcopo iudicat, *Novell. 17. de*
Mandat. Princ. c. II.) Cùm oporteat, talia
 Ecclesiasticè examinari, & emendare ani-
 mas delinquentium per Ecclesiasticam
 Multam secundùm Sacras, ac divinas regu-
 las, quas etiam nostræ sequi non dedignantur
 leges, *leg. sancimus, 29. C. de Ep. & Cler.*
& d. Novell. 123. c. 10. At sectarii causas Ec-
 clesiasticas, negotia, & crimina non nisi se-
 cularibus iudicibus decidenda commit-
 tunt, ut apparet in Consistoriis Evangeli-
 cis, in quo graviter peccant, ipsi divinitati
 contumeliam inferentes, *d. Auth. causa,*
Cod. de Episc. & Cler. Episcopi verò de ju-
 re conveniendi coram suis Metropolita-
 nis, à quorum sententiis appellatur ad Bea-
 tissimum Archiepiscopum, & hoc si dubi-
 tatio fuerit sive pro Ecclesiastico jure, sive
 pro aliis quibusdam rebus, *d. l. sancimus, 29.*
Novell. 123. c. 22. & Auth. nullus, Cod. de
Episc. & Cler. *Nullus, inquit, Episcopus in-*

D

vitus

*vitus ad civilem, vel militarem Iudicem in
 qualibet causa producat, vel exhibeatur,
 nisi Princeps iubeat.* Hisce adde, quod cri-
 minum quædam sunt Ecclesiastica, quædam
 civilia, quædam mixta. Ecclesiasticum
 crimen est, si quæstio sit de hæresi, simonia,
 aliisque spiritualibus negotiis. Crimen ve-
 rò civile est, si sit quæstio de homicidio, de
 falso, adulterio, furto, &c. gloss. in *Auth.
 Clericus quoque, C. de Episc. & Cler.* Cate-
 rùm istud caput de jure Canonico, quod
 hoc casu maximè servandum, nullam pa-
 titur distinctionem: Nam jure isto nullus
 Clericus ad secularia judicia est pertrahen-
 dus, *caus. ii. q. 1. v. continua.* Ubi Valenti-
 Theod. & Arcad. Imppp. sic ajunt: *Conti-
 nua lege sancimus, ut nullus Episcopus, vel ec-
 rum, qui Ecclesie necessitatibus serviunt, ad
 iudicia sive ordinariorum, sive extraordina-
 riorum Iudicum pertrahatur: Habent enim
 ii suos Iudices apud S. Sedem Apostoli-
 cam, nec quicquam his publicis est communi-
 cum legibus: Imò jure Canonum Clerici
 ne volentes quidem jurisdictioni Magi-
 stratus se subicere possunt, sive civilis
 sive criminalis sit causa, cap. significasti
 cap. si diligenti, 12. de foro compet. Nam et*

juri-
 tius
 blic
 cum
 exc
 dix
 cas
 culo
 Sicc
 gati
 & a
 tam
 rifo

SU
 So
 cron
 quo
 quis
 verb
 Rom
 juri

juri, quod introductum est in favorem totius Collegii, seu Cleri, tanquam juri publico renunciari non potest, *leg. ius publicum, ff. de pact. cap. contingit, ext. de sent. excomm.* Non tamen inficiamur, si quis dixerit, quem posse juri suo in pluribus casibus renunciare, *7. q. 1. cap. quam periculosum, cap. si de terra, ext. de privileg.* Sicut quoque jure civili Sacerdotii prerogativa renunciare licet, *dict. leg. si quis, 51. & dict. leg. si quis, 29 Cod. de pact.* Non tamen jure Canon. Qua de re vide *Aurifod. nostr.*

CAP. X.

De Spirituali Mucrone Summi Pontificis.

Summum Pontificem, quatenus est Vicarius Christi, duplicem habere Mucronem in Spiritualibus, & temporalibus, quo fulminat, & feriat, multis parasanguis in *Aurif. nostr. iur. publ.* ostendimus, *verb. Papa, & verb. Rom. Pontif.* Ubi patet, Romanum Pontif. non credentes, & contuma-